

Slovenske novine pridejo vsak teden na svetlo: cena za četrtino leta 50 kr.; po polni leti 90 kr.
Za preložitve se tudi enačnoma razglasijo.

Točnj II.

V Četrti 30. veljaka Četrtna 1910.

Leto 25.

Unirojci pesnik.

A
Ko vzhaj stran, vzhaj se glasilo
Od vas a silastje vzhajmo odaj slovo;
Le ta vas prazna, pred ne vnočilo
Ko moja duša najda je nobo.

Ko moja zoba lica je nočilo
Taj jelaše tad struce drage ste,
Ko da bi mogla klatost razmetati
Kamli ki mi moje serce je.

Ko nobelje je vesele mi svetilo
Oto vi tad vnočilo se a zvoné
Ko a bogava odaj e drage drage strane
Mir svoje znane pesem pojema.

Ka me re jazne nebe otomilo
Ko zdavnaj moja zvezda padla je,
Vesele vaiva, rad e rad odidem
U drugi dom, kjer najde mir nočilo.

Mir iskal sim, ta nitim mogel naji.
Mir vrata naša v vnanjsh lo šivi;
Mir dan prirota, nam spot dan odvzame
Vesele tukaj nam ne zelati.

Edaj a bogam svet, naj nepustin le lakhe
Le vzhaj se e lica mi zajepi!
Je zadokrat do tvoj se glas posluham,
Peprej ho pojepi v tonaj grab a masaj.

Frany Kramar.

Dopis iz doline. *)

Nikoli nam, da vrnitostaji bodo nam
Slovensca v znanjeje slovensine vzhaj: iz
dol, od kader je ministerstvo poleg našina
odborovnosti razloev naš slovenski je-
zik v knjižice vpojejal namotilo. Ali slo nam
a v dol. V svetilo pizna otaji, da vrnitostaji
daj vnočilo in da se vnoči prilobnost gladi,

*) Na 1. 1. 1910 št. 1. g. dopisujeja slova iz
dolje v dolino vnoči.

gde bi mogel slovenski škoditi. Tak vnoči-
kustarji vnoči nam proti slovensini nekaj vnoči.
Nar kajsi so neki vnoči, ki ne kajsi vnoči-
bo zgubiti, či bi se po knjižice slovenski
pisati moralo, ker li nenoči vnoči namotilo.
Neki angovarajo kmeto, da neni vnoči slo-
venski jezik v knjižice vnoči. Kmeti otaji,
da je vnoči v oni graščini slovenske kmeto
privilil na podpisano vnoči (vnoči),
v kateri je stalo, da oni kmeto in nenoči
kajsi jezik v knjižice nenoči kmeto. Kmeti
kmeti, ni se vodil, kaj se vnoči vnoči
nenoči pravé (procurav) in kajsi ki neni vnoči
slovenskam, ko hi slovenske otaji in kmeti
dobivali. Pranam, kajsi neni vnoči vnoči
takih pisem vnoči dobiti, kmeto vnoči
Ako se nenoči nenoči, vnoči neni slo-
venski pisalo? da hi nenoči vnoči
kmetoje naše knjižice nenoči nenoči
bi se nam velika krivica nenoči, kmeto nenoči
vnoči. Ali pa tega tudi nenoči vnoči
paji, tur homo torjaji, kaj nam je odvzame
otubleno. Ministerstvo kmeto nam vnoči
pometo stalo, da hi vnoči nenoči, pa vnoči-
kustarjev postajali nenoči.

1910/1911

Frany Kramar.

(iz Dječjih serija.)

V vnoči dol se vnoči vnoči vnoči. Co-
rečno govoreti, in vnoči le vnoči vnoči,
kaj se vnoči. Nar je to vnoči, kmeto
vnoči nenoči pred kmeto vnoči, vnoči
inot tudi vnoči. se vnoči vnoči in
a nenoči innoči kaj vnoči. vnoči vnoči
je vnoči do vnoči, da on to vnoči vnoči
lak posebn je vnoči vnoči vnoči vnoči
posebn vnoči kmeto vnoči vnoči vnoči
se jli a vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
in a vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
do se vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
nico vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
ko vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči
je vnoči in vnoči vnoči vnoči vnoči
se vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči vnoči

uši pohištavih, se znanj ja v karkih novo
pohišta zoidati v takem masu kakor je
Celje, ktero ima dostojno predstojenja vlado
kroga podporati. Tudi si analizi zvesto in
kroga obmahajo tega mesca, da se mu to
podeli, kar mu je, ozirnat na narodnost
pred Marburgam gre. Keatit. Zeit.

Dopis iz za — Save 20. velkiga Serpana 1849.

Še zdavnej je preteklo leto, kar se je
na Laškiu s'no kervavi punt vigał bil.
Dolgo dolgo, avboga Avstriji sta tankej
vzabočni deželi gadni serd do cesarstva
ino luda vojeka tvoje zveste otroke morila.
Zalost nas obide, kader se spominajo njih
junakoserčniga perszadevanja v vojskovanju,
njih častnih zamag, njih težav ino zgab v
ptaji deželi! — Nadošene od prave in čiste
ljubljeni do svoje drage domovine, do svojiga
presvitlīga Cesarja so skoz svojo hra-
kernost in junakoserčnost častilivo sovra-
žnike našiga Cesarstva prekosili, ino vsi
skupej k dokončanja velkiga dela pripomo-
gii. Ljubi mir je bil od vsih verlih domo-
rodov in prijatelov prostiga ljudstva krog
in krog serčno poželen, kot juterno sonce,
ki poučne oblake razkadi, in beli dno rodi.
Zdaj je tisti čas z božjo pomočjo prišel, ja,
v poslednih dneih je nam zarja gorečo po-
željeniga mira iz Laške dežele zasvetila; —
naj osreči vse ude avstrijskih derjav. Ves-
solje, ja neizrečeno veselje je, take važne
novice slišati! Nova dobrotu, ki jo nam ne-
beški Oče z tem deli, zasleži novo zahvalo!

Ker na dobro vasa, da vam zdaj no-
bena reč bolj per sercu ne leži, kakor Oger-
ška vojeka, kjer se, kervavi punt popolna-
ma potreti, zdaj naše in Ruske armade z
Madžarami junško vojskujejo in kri preli-
vajo v varstvo svoje drage domovine, v hram-
bo svojiga Cesarja; zato govilo hočem eno
posebno veselje reč, kakorsne se morde no-
bodu in med vas v naši deželi se ne spom-
ni, pomazeno opomiti.

Junška se naši in rusovski vojsaki na
Ogerskim nosijo, ki očitno vsim narodam
spricujejo, de prava, gustrianska kri po njih
krepkih žilah teče. Se ni dolgo, kar je ce-
sariski vojskovođa Haynau Madžare v hram-
bo boju prisagal, ter njih je 6000 v svojo
oblast dobil. — Pretečni tedni 18. dan velk.
serp. je pantsrski vojskovođa Gorgey s
svojim 30,000 — 40,000 vojsakam brez vsi-
ga boja orodje prok položil, in se je svo
svojo derhalo Paskievicu, slavnima ge-
neralu Ruske armade vdal, ker mu je od
vseh strani smert protila, ako se bi bil vsay-
hal! V tako stisko je Madžare slavni ge-
neral Ruske armade z svojim neutrudnim pri-
zadevanjem vgnal! Kdo bi takiga po im-
niga generala ne spoštoval. Ldo bi ga ne
čislil in ne ljubil? — De je ta prigodba za
nas veselja pom, se dobro ve, zato, ker se
bojo vsi tisti narodi Ogerski kot namoi dru-
gi, kteri so dosihani v teh v resnici ža-
lostnih časih šentarjam pozlok dojali, in se

v tako globoko nesrečo zabredli, dobro in
scur z grešnimi solzami v očeh prepričani,
zli žalboži! pripozno, de taki pantsrji
vse prekusiti bodoje, de tiso potolčeni z
puzino, pravico svobodnosjo, najbi de
svobodni biti mislijo, kot divja zver v a-
frikanskih pušavah — brez uposaje
— brez davkov. — Upati je, de bodo
modro in ojstre uprave, heri so to mo-
goče, de bo boja volja, silne viharje, kie-
rimu je derjavno poslanje na Ogerskim že
več kot eno leto podvrženo, popolnoma
zuterle, ino ljubi — sladki mir, kteriga
nam je pred vsim dragim tako močno treba,
prinesle.

Nadajmo se pa tudi, de bo ljubeznivi
Oče nebeški, ki je vse sreče vir, sladke
pesmi, goreče molitve in serčno želje, ki
so 18. dan velk. serp. za našiga junako-
serčniga Cesarja Franca Jožefa .
ino za terden mir cele avstrijske dežele
iz vsih sere po celia Negovinu cesarstvu
v nebeške visave puštele, miostlivo voli-
šal, ino ga nam v prid velke, močne Av-
strie mnogo mnogo let ohranil in živil!

Gričar.

Cesarjev god. (in Podčetrtička.)

Serčno se veselijo njena nevesta zife-
loniga godu svojiga lubčniga ženina. Pro-
zaično oblečena, vneč svete zvestobe na
glavi, luč goreče lubezni v divškino ser-
cu, zvezik sončnih cvetic in zelene olike,
lepo znanje miru in serčno vdanosti na
persih — se na jutro srečniga rajtarniga dno-
va k svojimo ženini godi, lubčika svojiga
serca zveste lubezni zagotovi. Družaja svojo
mo srečo, zdravje in veselo, dolgo življenje
želi, od Očeta luč, od kateriga vsak dober
in popolnoma dar izhaja, pa najiga blago-
slova prosti.

Ta v nar lepšemu venci zveste lubezni
blišča nevesta je magočna osvobodena Av-
strie, ki svojiga divškino ženina, serčno
lubčnigo, svetlino Cesarje Franca Jožefa
I. ob prvimo godu svojiga poročenja v ve-
reči lubezni srečo doje in traja želi, lubaja
svojiga serca boji miostlivo pripraviti. Kateri
zveste lubezni vsoti domorodci ki tako ženo-
nitaiga godu s čestilivim veseljem ne obha-
jaj? Tudi Podčetrtički terz je Cesarjevi
god, kateri je v serčni zvestoti Avstrijske
z slatimi čerkami znanostna, tako slavno
obhajal, de po pravici zasleži v slavajno
venci zveste Avstrie čvetic.

Ze v jutro veseliga rajtarna svetlīga Ce-
sarja so lulle v cerkev vrel, deje in mo-
litve svojiga zvestiga serca in silne boje
miostlivo položiti, naj bi pred sedelam bogija
veličane life!

Oh devotih se je slavno narodna strela
s tursko maziko goslovina Cesarjevu kralju
— v paradi k cerkvi s. Lorenca podala in
smogočina strelam nar in celim dežam
naše, kateri so visokovredni šentarji in
Blaz Artvaređ pol, poslanca. Tudi slavni
sejna in demaršijan serčija z svojiga slavniga
komisarjam je bila v nar veči paradi v cer-

lvi pričujoča in se je prav veliko obnašala. —
22 anni je pa tudi veliko domačih in sosed-
nih farmanov svoje pobožne molitve za svit-
lga Cesarja in celo Avstrijo oklenila.

Kadar smo zahvaleno pesem odšli, med
katere je od mnogega strela po vseh hribih
dajalo, je slavna narodna straža, po celini
tergi naširala in zopet z glasnim streljanjem
Cesarjevi god počastila. Popoldan so per
g. Marveta kratkoročno veselo imeli, per
kateri so svitlila Cesarja Franca Jožefa in
vsi Cesaraki rodovini k. t. zdravice in živio!
Drugi dan smo tudi v Ulinji ob desetih z
velikim cerkvenim opravilom in z zahvalno
pesenjo veseli god serbenokubleniga Cesarja
prav pobožno, ginjašega serca obhajali. Med
tina, kadar so možkarji z glasnim strelom po
daljših hribih doseli in sosedam godovniško
obhajo veličanstvo oznanovali, smo sledečo
pesem popevali, katero smo tudi popoldan
v slovenski soli prav čedno peli:

Gledovnica Cesarjeva. *)

1.

Blagoslovi Bog! Cesarja
In svobodno Avstrijo!
Ljudstva ino poglavaja
Vladaj — z združenim močjo!
Omudi mi vama viharja
Kot mi vama serd moja; —
Bog! očastvo blagoslovi
Ino Franca Jožefa!

2.

Naj verige hudobje
Med Cesarjeva zdrobi;
In svetlobe sonce sije,
Naj lazezni hč gori;
Z vancam zmago si evije
Slavno čelo Avstrija!
Bog! očastvo blagoslovi
Ino Franca Jožefa!

3.

Naj črni svoboda sveta,
Mir zedini vse ljudi!
Serce našiga Ota
Za pravico naj gori!
Naj nam sreča vence spleta
In po rožah nas pelja!
Bog! očastvo blagoslovi
Ino Franca Jožefa!

Jake Virk.

Posvetbenja vredna nepremembljivost gospoda Smeljeerja v njegovi vseki časti.

(Pr. Slov.)

Pri gospodu Smeljeerju se voljo
stari pregovor: "Monores mutant marem",
po slovenski: "V visoki časti se priljudnost
stara". Spominja se na stari ljudje v Slo-
venskim Gradcu očastja dni gospoda Smelje-

erja, ko so se v šolo hodili in sergiji pri
slovenskih mladencih bili, kakor tudi vedno
i njini "Slovenski" govorili. Pred sedmimi
letni so gospod Smeljeer tudi v Slo-
venskim Gradcu prav priljudno in po domače
pravili, kolikrat so jih njihovi oči kralji
in vaelej pri slovenskih mladcih — znanj me-
sta našli. To priljudnost in ljubezen do Slo-
vencov so gospod Smeljeer vedno občutili.
Vedno so radi s Slovenci priljudno govorili.
V tem so kot okrožni pogovar-ravno tako
nepremenojati ostali, kar so 22. preveceniga
mesca v svojih rojstnih mesca — Slovencim
Gradcu takajnim Slovencem dostojno počas-
tali. To tisti, ki so ta čas tam bili, sploh
z velikim veseljem pripovedujejo.

Prišli so bili od vseh ljubljani gospod
okrožni poglavar zavoljo naprave novih so-
ssek v Slovenski Gradcu, kamor so tudi iz
vseh takajnih sosesk invojeni mošje šli. —
Okrožni poglavar so se priznno s sloven-
skimi kmeti pogovarjali, so se k sivoglav-
nima kmetu pridružili in ga nek (kaker vsi
emoglasno pripovedujejo) tako le ogovoril:
"Vi me gotovo poznate! Jaz sim bil takaj
rojen, sim takaj v šolo hodil, moj oče so
bili star oficir (major) itd." Tudi vsi emog-
lasno pripovedujejo, da gospod okrožni po-
glavar niso ne ene nemške besede prego-
vorili, — čeravno so veliko veliko prav po
domače, gladko slovensko z kmeti so me-
nili. — Kmetje to z veseljem pripovedujejo
pa tudi pravno ostožno zbirajo, rekoh: Či
ko bi bili v naši okolici kakaj take gospode
imeli, bi bili mi že veliko pametnejši, kakor
smo. Ta ljubozajvi gospod so nam vse tako
lepo in razumljivo razložili, da je vander
vankter, če se le kolikajj pameti imo, oz-
namiti zamogel. V tega ljubozajviga gospoda
mora vander vsak vse zapiranje posvetiti,
če bi oznamljeni znanjaki in tolikajj prevo-
ročnjaki se tako xvito okoli berčali, nam-
reč: da so naš okrožni poglavar brezvolja
slovenskiga duha in da niso že od svoje
mladosti sim — dober Slovencem. — Kto
zmo ostožno zbiravajo menje tudi vsi, ki
ljudstvo reno izobraziti in tako resnično
osrečiti iščejo, svoje sercem želja prisvetijo:
da naj bi vsi mišji gospode svoje stano,
nemarno visokost in zaslužnost čisto sp-
nili, in vsaj priljudnje nepremembjivo pri-
ljudnost gospoda okrožnega poglavarja mis-
ljivo in pametno posnemali. Naj bi znanega
novila in sploh koristna radi s ljubozajvi
priljudno in razumno pogovarjali, ko se izo-
bradajmo vidana vred ljudstvom reno, in
vrazjem ljubezen vedno vedno priljudna. Le
v tem obstoji vrazjem — znanstven serč
Bodi. — Pripovedani

Na kerkot: svitlila ljubozajvi duha.
Jakov.

Opisal Bukovec.

Čarjanski kakor veliki Slovenci so po-
vedno preveceniga mesca serca serč
in serč želja; da bi se ne delavno ino
tudi politično splošno, da to ni nepre-

*) To Gledovnica Cesarjeva se dobi na lepim po-
prijem uveljavljena pri J. E. Seretina z Orlji,
ino celja 2. str. zveča.

jeva, prepričaja misel le nekaterih še min-
dih rodoljubov kar samsovolni starokopitniki
tudi, dovolj pričajo podjati na prošnjo Ve-
likemu Cesarju namenjeno, ki so se v
velik brojih Slovencev obilno nabrali, ino ki
so sadaj v arhivu državnega sveta vhran-
jeni, dokler jih bo potreba. Naše želje, naše
terkanje, naše prošnje so bile nastoj, od
Slovanje ni dala se slaba. Kato pa nes-
metno obupati, saj smo še veliko drugih
reči od constitucije prihranili, ktere se v
rednih nemirnih časih spolniti niso mogle,
za voder delom neklonemo, voo ob svo-
jem času. Ko je še bil zajec v geram, smo
želi kariti, da bi ga pekli, tačas je je pa
odbril, poprej, ko smo ga vlovili; voder se
še terono nevjeno, da ga najdemo ino vlo-
vimo. Pa boljše je nekaj, kakor nič poleg
Hinkoga, bolj je ista, nego ništa.

Stajerski slovinci so saj nekaj zado-
bili, da so od nemcev odločeni ino v jedno
telo v jedon kraj sjeđinjeni. Ino Celje je
rodišče tih rodlih sadaj oskejše sjeđinje-
nih bratov. Gotovo velika čast, velika
korist je to za Celje spomni nekdanje
slave za časev celjskih grofov: pa tudi
velike dolžnosti, velike odgovornosti si je
za namo nakladalo. Visoko ministerstvo
je naravno pavé, da je zato okrajno sod-
ništvo v Celju, da bi se leži enakoprav-
nost vneljate, *) da bi se narodnosti zado-
stila. 5. §. državne vladbine ustave: „Vsi
narodi imajo enake pravice in vsak narod
ima nerazdeljivo pravico svoje narodnosti
ino jezik varvati ino čimkati,“ je v papirna-
nega na djansko polje stopil. Da se pa 5.
§. tudi med slovenskimi Stajerci v resnici
opelja, ino tudi Celje nekaj poskerbeti, vi-
soko ministerstvo mu je to dolžnost naloži-
lo, ino Slovinci bojo to tudi izjeli. Alj
polje, od katerega govorim se še le mora
stvariti. Stari hrasti, drevje vsake baže vse
zadeljivo teraje še sadaj tina na rodovitni
sodnji zasijo. Vse to se mora skorajstanu
rkopati, kralja sčistiti ino v lipicami posu-
šiti, tem pa potočno skrbno struči, da bi
postale velike krepke LIPE, stebri slo-
venske prihodnosti. Rodoljube si moramo
tedaj zbudivati, rodoljube polno jasnega
deha izroditi in seer doma, v svojem naro-
du, ako hočemo slavno prihodnost, ako nina
je vse za slavo, izobraženje ino blagor
svojega naroda. Da pa to potovo dosežemo,
ne smemo pozabiti, da se prihodnost na mi-
nute ravnajna. Mladost, kotera se ni sprijemla
tunam pokvarjen, kotera se ni obdanočena,
v lateri še naravno nedolžnost vlada, naj
nina bo posebno na skrbti, da jo k kristi-
janstvu ravnajna ino pametnem rodoljublju
izrodimo.

Volilo je nezročeno ino celno vprašanje
je tedaj: Alj še bojo celjake normalno odvaž
tudi prihodno leto ino vse utorej pri starom
kapita ostale? Bog zna vari to nezročiti!
Todej je narodnost prazna najstajša, Ce-
sarstvo, vladarske narodne granev kralje
ino vse zavupanje smra vlačiti ino se zra-
šiti. Todej bi še utorej terale slovenski
včenci se morali za turde nemce splošno
slovanje učiti, ino svoje ljube glavo v no-
razumlivoj, nemščini zavljuditi. (Vse slovi.)

Enakopravnost *)

Ilah srečal smo mi brati
In jekel Stajernat!
Nas koga si se bati,
Die Celnit wasst uns frei.

Edinst nas vse veže,
Es th kein Hinderlich,
So serce k serc prihe,
Ja jedon wolten frei!

V ljubeni vltaj živimo,
Brdy' Spriaj, dasz man freit;
Nič več ga ne čertimo,
Wer trauet fann uns wer nicht.

Enakopravnost 'mamo,
Wir uns das freit Gai
De roke si pazimo,
Was sein, von wolten frei.

Saj hoče Bog tak med,
Das wir uns jeder frei!
Bolžnost, mirno kreči,
Um' jeder freit als frei.

Slovene rad pričunje:
„Ja möcht doch besty' freit!“
In Nemo se ne ravnajo,
Wir Celnit ungerajt.

Ova jednka nam,
Das jeder der freit;
Per enia kar slatna,
Wir jedn freit' als frei.

Sesedno v mir živimo
In jekel Stajernat,
So benerne ledino:
Oo koga wir uns frei!

Dr. Jovin

*) Pa vidimo razvidno se bodo le tava slo-
venski narod narajni voprejel, kter kade brati
na slava; to slava je pa tveča vladarstva
čimniti v kraljevski postoliti, -- v nesvoje mo-
sti. —